

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
UNIVERSITAS STUDIORUM RAGUSINA

ETIČKI KODEKS
ZNANSTVENIKA, NASTAVNIKA I SURADNIKA
SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

Dubrovnik, prosinac 2006.

S A D R Ź A J

	Preambula	3
I.	Temeljna načela	3
II.	Odnos prema radu	5
III.	Odnos prema kolegama i prema sveučilišnoj zajednici	7
IV.	Odnos prema studentima	8
V.	Neprihvatljiva ponašanja	9
VI	Odnos prema imovini Sveučilišta	9
VII.	Etičko povjerenstvo	10
VIII.	Završne odredbe	13

U skladu s člankom 59. i 112. stavkom 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, br. 123/03., 1998/03., 105/04. i 174/04.), te člancima 85. i 153. Statuta Sveučilišta u Dubrovniku (25. travnja 2006.), Senat Sveučilišta u Dubrovniku na 33. sjednici, održanoj 5. prosinca 2006., donio je

ETIČKI KODEKS ZNANSTVENIKA, NASTAVNIKA I SURADNIKA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

Preambula

Inspirirani uvjerenjem o vrijednosti i važnosti proširenja znanja - znanstvenici, nastavnici i suradnici prihvaćaju osobitu odgovornost traganja za istinom i prikazivanjem istine kakvom je profesionalno vide. Pritom svoju energiju posvećuju unapređenju i povećanju vlastite kompetentnosti. Vjerujući u vrijednost i dostojanstvo svakoga ljudskog bića, onaj koji obrazuje podržava demokratska načela moralne jednakosti ljudi i zato prihvaća iznimnu važnost istinoljubivosti, nepristranosti, jednakosti prilike i odanosti izvrsnome. Trudi se svakom studentu pomoći da kao vrijedan i učinkovit član društva realizira svoj potencijal. Zbog toga stimulira istraživački duh, stjecanje znanja i razumijevanja kao i smislenu formulaciju vrijednih ciljeva. U uvjerenju kako usluge obrazovne profesije neposredno utječu na nacionalne interese i na same građane, onaj koji obrazuje uložiti će svaki napor da dostigne profesionalne standarde, promovira klimu koja ohrabruje stjecanje profesionalnih prosudba i daje potporu u sprečavanju djelovanja nekvalificiranih osoba.

I. Temeljna načela

Članak 1.

Temeljna načela Sveučilišta u Dubrovniku, sastavnice ovog etičkog kodeksa (dalje u tekstu: Kodeks), jesu:

- poštovanje akademske slobode i autonomnosti stvaralaštva,
- poštovanje etičnosti znanstvenika, nastavnika i suradnika,
- poštovanje nedjeljivosti sveučilišnoga nastavnog rada i znanstvenoga istraživanja, te umjetničkoga stvaralaštva,
- akademska samouprava,
- poštovanje autonomnosti Sveučilišta,
- poštovanje uzajamnosti i partnerstva pripadnika akademske zajednice,
- otvorenost prema javnosti,
- odgovornost akademske zajednice prema društvu,
- afirmacija ljudskih prava i poštovanje integriteta i dostojanstva svake osobe neovisno o rasi, boji kože, rodu, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama,
- europska humanistička i demokratska tradicija.

Članak 2.

Znanstvenici, nastavnici i suradnici Sveučilišta u Dubrovniku (dalje u tekstu: nastavnici/nastavnik) u svojem radu, djelovanju i ponašanju dužni su poštovati temeljna sveučilišna načela i slijediti humanistička moralna načela i načela znanstvene kritičnosti.

Nastavnici temelje svoju obrazovnu i znanstvenu djelatnost na načelima akademske slobode znanstvenoga stvaralaštva i izražavanja, te autonomnosti Sveučilišta.

Članak 3.

Sveučilište podupire pravo nastavnika na javno nastupanje i slobodu izražavanja.

Nastavnici su dužni u javnim istupima i djelovanju promicati humanističke vrijednosti, čuvati osobno i profesionalno dostojanstvo kolega i tako pridonositi ugledu Sveučilišta i akademske zajednice.

Nastavnik preuzima potpunu osobnu odgovornost za vlastite javne nastupe. Oni moraju biti u skladu s Kodeksom.

U javnim nastupima nastavnik ne smije davati netočne podatke koji bi mogli obmanuti primatelja informacija. On je prije svega dužan davati točne podatke o vlastitom obrazovanju, iskustvu i kompetentnosti, akademskom stupnju, publikacijama i rezultatima istraživanja, o svojem profesionalnom statusu, zaposlenju i slično.

Kada nastupa ili kada komentira neke pojave s pomoću javnih glasila, pisanih članaka, radijskih ili televizijskih programa, javnih predavanja i slično, nastavnik mora nastojati da njegov nastup bude utemeljen na kompetentnoj literaturi i praksi, te da iznesene tvrdnje i sveukupno ponašanje bude u skladu s Kodeksom.

Nastavnik s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smije zabranjivati ili ograničavati osobne javne nastupe nastavnika s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup ičim uvjetovati.

Nastavnik koji je ovlašten javno nastupati u ime Sveučilišta, mora jasno istaknuti da izlaže stavove Sveučilišta. U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima nastavnik predstavlja Sveučilište osobito se očekuje postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Članak 4.

Nastavnik će čuvati neovisnost i dostojanstvo kolega i studenata, te slobodu znanstvenoistraživačkog i nastavnog rada. Osobno će štiti čast svojega poziva i otklanjati svaki pokušaj korupcije tako što će izvješćivati o kršenjima Kodeksa.

Članak 5.

Moralna je obveza upozoriti na neetično ponašanje nastavnika, to jest na kršenje odredba Kodeksa.

II. Odnos prema radu

Članak 6.

Nastavnik mora odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavati sve obveze prema studentima, kolegama i ostalim djelatnicima Sveučilišta, pridržavajući se pritom načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, i humane tolerancije.

Obveza je nastavnika poštovanje kriterija stručnosti i izvrsnosti, te u skladu s tim profesionalno se usavršavati, trajno raditi na svojoj izobrazbi unutar izabranog područja i primjenjivati suvremena znanstvena i nastavna dostignuća.

Članak 7.

Radi postizanja i prenošenja visoke razine znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta nastavnik mora osigurati točnost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija, te usto težiti da student što djelotvornije ostvari ciljeve predmeta, omogućiti jednake mogućnosti svim studentima na podjednak napredak i osigurati studentu priliku da bude ocijenjen valjano, otvoreno, pravedno i objektivno.

Članak 8.

Nastavnici su dužni sudjelovati u radu sveučilišnih tijela i tome dati prednost pred izvan-sveučilišnim aktivnostima.

Izvan-sveučilišne nastavnikove aktivnosti ne smiju ugrožavati kvalitetu nastavnoga i znanstvenog rada.

Članak 9.

Nastavnik planira, provodi i izvještava akademsku zajednicu o vlastitim istraživanjima u skladu s poznatim standardima znanstvene kompetentnosti i etike istraživanja.

Nastavnik planira svoja istraživanja tako da se mogućnost pogrešnih interpretacija rezultata svede na najmanju mjeru.

Pri planiranju istraživanja nastavnik mora uzeti u obzir etičku prihvatljivost tih istraživanja. Nastavnik poduzima odgovarajuće mjere kojima štiti prava i dobrobit sudionika,

drugih osoba na koje bi istraživanje moglo utjecati, ali i dobrobit životinja ako se njima koristi u istraživanju.

Nakon istraživanja nastavnik je dužan pružiti mogućnost sudionicima da dobiju odgovarajuće informacije o naravi, rezultatima i zaključcima istraživanja. Pritom će nastojati otkloniti sve nejasnoće, nedoumice ili sumnje koje možda postoje.

Članak 10.

Životinje u istraživanjima valja tretirati krajnje humano jer su nezaštićena bića koja ne mogu preuzeti odgovornost za ono što im se tijekom eksperimentiranja događa.

Nastavnik koji eksperimentira sa životinjama odgovoran je za njihov tretman tijekom držanja u laboratoriju, te je dužan skrbiti i nadgledati njihove životne uvjete. Mora poduzimati sve moguće mjere za uklanjanje neugodnih životnih uvjeta, infekcija, bolesti i bolova.

Eksperimentalnim postupcima koji za životinje izazivaju bol ili stres, smije se koristiti samo tada kad nema drugih načina i metoda da se dođe do znanstvenih spoznaja koje imaju iznimnu vrijednost. Pri tome valja imati na umu da neke životinjske vrste pate manje od drugih, zato treba poznavati obilježja pojedinih vrsta, te birati pripadnike vrste otpornije na bol i neugodan tretman.

U laboratorijskim istraživanjima treba nastojati da bude što je moguće manji broj eksperimentalnih životinja.

Kad iz humanih razloga treba terminalno spriječiti bol i patnje životinja, to se čini brzo i u skladu s provjerenim postupcima. Potrebno je poznavati odgovarajuće metode eutanazije za različite vrste.

Članak 11.

Nastavnik neće prikazivati tuđe ideje i podatke kao svoje. Plagiranje je ekstremni oblik neetičnoga odnosa prema tuđem radu.

Ako nastavnik naknadno utvrdi značajnu pogrešku u vlastitim već publiciranim rezultatima, mora poduzeti potrebne korake da tu pogrešku obznani i ukloni.

Nastavnik se smije javljati kao autor u znanstvenim publikacijama samo s vlastitim radovima ili kao koautor u onima u kojima je dao svoj bitan doprinos.

Nastavnik ne smije objaviti kao originalne one podatke koji su već objavljeni negdje drugdje. To ne znači da se podaci ne mogu ponovno objaviti na drugome mjestu, ali tad moraju sadržavati odgovarajuću napomenu u kojoj je navedena izvorna publikacija.

Članak 12.

Nastavnik koji dobiva na recenziju istraživačke radove, prijedloge projekata, kandidature za stipendije, radna mjesta i slično, mora se ponašati tako da zaštiti tajnost podataka i autorska prava osoba čije materijale recenzira.

Članak 13.

U nastavnom radu nedopustivo je promicati stranačke stavove.

III. Odnos prema kolegama i prema sveučilišnoj zajednici

Članak 14.

U znanstvenim radovima, javnom djelovanju i u međusobnim kontaktima nastavnik je dužan njegovati kulturu argumentiranoga dijaloga.

Nedopustiv je lauditivni pristup radovima drugih i prešućivanje njihovih nedostataka radi osobnih interesa ali i kritiziranje ili ignoriranje tuđih radova zbog profesionalne ili osobne nesnošljivosti.

Ako drugi nastavnik zatraži od njega stručni savjet i pomoć, pružit će mu je nesebično i prema svojem najboljem znanju.

Članak 15.

Nastavnik je dužan poštovati osobno i profesionalno dostojanstvo mlađih kolega i skrbiti o njihovu nastavnom i znanstvenom razvoju.

Nastavnik je dužan poštovati osobno i profesionalno dostojanstvo svakoga djelatnika Sveučilišta.

Članak 16.

Profesionalnim odnosom i radom nastavnik treba što je moguće više pridonositi ostvarenju uloge Sveučilišta.

Nastavnik ne smije namjerno ometati djelatnosti koje Sveučilište provodi u ostvarenju svoje društvene uloge, niti stvarati povlaštenu poziciju za pojedince ili za skupine, a na štetu objektivnih kriterija profesije.

Nastavnik koji na temelju svoje pozicije na Sveučilištu raspolaže podacima sa statusom povjerljivosti, treba štiti tajnost takvih podataka. Nije dopušteno otkrivati povjerljive podatke drugim članovima sveučilišne zajednice ni bilo kojoj drugoj osobi.

IV. Odnos prema studentima

Članak 17.

Nastavnik je dužan poštovati dostojanstvo studenata.

Nastavnik se mora truditi da u nastavnom procesu ostvari dijalog sa studentima i mora ih poticati da aktivno sudjeluju.

Članak 18.

Jedini kriterij za ocjenjivanje studenata jesu znanje, razumijevanje i zalaganje.

Nastavnik ne smije uvjetovati ispunjenje nastavnih obveza studenata i polaganje ispita kupnjom određene literature ili drugih pomagala, seksualnim ponudama i ucjenama, te materijalnim ili drugim iznudama.

Članak 19.

Ocjenjivanje studenata mora biti objektivno a ispiti javni radi otklanjanja prigovora o neobjektivnosti.

Nastavnik je dužan dosljedno se suprotstavljati svim intervencijama u vezi s ispitima.

V. Neprihvatljiva ponašanja

Članak 20.

Svaki oblik neposredne i/ili posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, rodu, spolu, socijalnom statusu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom uvjerenju i zdravstvenom stanju - nedopustivo je ponašanje i suprotno je etičkim pravilima i nije dopušten.

Članak 21.

Svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, rodu, spolu, socijalnom statusu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu,

trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom određenju i zdravstvenom stanju - nedopustivo je ponašanje i suprotna je etičkim pravilima.

Članak 22.

Spolno uznemiravanje (kao npr. ponavljano upućivanje verbalnih i/ili fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućeg materijala, zahtijevanje spolnih usluga i sl.) nedopustivo je ponašanje.

Članak 23.

Nastavnik ne smije tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove bilo za sebe ili neku drugu osobu, za koje postoji pretpostavka da će izravno ili neizravno utjecati na njegovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza, te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti.

Članak 24.

Nastavnik treba izbjegavati sukob interesa, a izvansveučilišne aktivnosti ne smiju biti u sukobu s njegovim profesionalnim obvezama.

VI. Odnos prema imovini Sveučilišta

Članak 25.

Nastavnik je dužan savjesno se odnositi prema imovini Sveučilišta.

Korištenje imovinom Sveučilišta u privatne svrhe nije dopušteno.

Uporaba imena ili logotipa Sveučilišta za privatne djelatnosti kako bi se stvorio dojam sveučilišnog autoriteta, nije dopuštena.

Članak 26.

Nastavnik je dužan s osobitom pomnjom odnositi se prema knjigama i časopisima sveučilišnih knjižnica.

Nastavnik je dužan suzdržavati se od zadržavanja posuđenih knjiga.

VII. Etičko povjerenstvo

Članak 27.

O provedbi i kršenju Kodeksa skrbi i odlučuje Etičko povjerenstvo koje imenuje Senat iz reda nastavnika i studenata Sveučilišta.

Članak 28.

Etičko povjerenstvo osniva se odlukom Senata.

Etičko povjerenstvo ima pet članova, koji se biraju na četiri godine, kako slijedi:

- četvero članova iz redova stalno zaposlenih nastavnika,
- jedan član iz redova studenata.

Članak 29.

Etičko povjerenstvo:

- koordinira sve djelatnosti kojima je cilj primjena i provedba Kodeksa,
- prati usklađenost pravnih akata Sveučilišta s Kodeksom,
- predlaže pokretanje postupka izmjene pravnih akata Sveučilišta kojih su odredbe nesukladne ili su u sukobu s odredbama Kodeksa,
- prati usklađenost Kodeksa sa zakonima i drugim pravnim propisima Republike Hrvatske, te međunarodnim dokumentima koji su pravno obvezujući za Republiku Hrvatsku,
- prema potrebi predlaže Senatu izmjene i dopune Kodeksa,
- provodi redovite recenzije Kodeksa razdobljima od pet godina,
- zaprima prijave o povredi Kodeksa, u pisanom ili usmenom obliku,
- podnosi Senatu godišnja izvješća o svojem radu i provedenim postupcima utvrđivanja povrede Kodeksa.

Članak 30.

Etičko povjerenstvo u razumnom roku provodi postupak utvrđivanja povrede Kodeksa.

Svatko se može obratiti Etičkom povjerenstvu zbog povrede Kodeksa, pa i osoba koja nije neposredno oštećena, ako se oštećena strana tome izrijeком ne protivi.

Etičko povjerenstvo odmah će nakon primitka pisane ili usmene prijave započeti s postupkom utvrđivanja povrede Kodeksa i neće ga odgađati.

Nakon što provede postupak utvrđivanja povrede Kodeksa, Etičko povjerenstvo sastavit će izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Kodeksa i prijedlog zaključka o utvrđenoj povredi. Izvješće o provedenom mora sadržavati zapisnik razgovora sa strankama i svjedocima, sve dokaze koji su izneseni u postupku, te mišljenje stručnih osoba i institucija kad je to potrebno.

Etičko povjerenstvo dostavit će prijedlog zaključka o utvrđenoj povredi Kodeksa strankama u postupku, koje zatim imaju pravo žalbe na prijedlog zaključka.

Ako je protiv prijedloga zaključka o utvrđenoj povredi Kodeksa uložena žalba, Etičko će je povjerenstvo razmotriti i izmijeniti prijedlog svojega zaključka ako je žalba utemeljena, te će donijeti završno izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Kodeksa i prijedlog zaključka o utvrđenoj povredi.

Etičko povjerenstvo dostavit će rektoru završno izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Kodeksa i prijedlog zaključka o utvrđenoj povredi.

Rektor će donijeti odluku o utvrđenoj povredi Kodeksa i provest će ga sukladno pravnim aktima Sveučilišta, te će o tome izvijestiti Senat. Na rektorovu odluku moguće je uložiti žalbu Senatu. Senat će razmotriti žalbu i donijeti konačnu odluku o utvrđenoj povredi Kodeksa i o provedbi te odluke.

Ako rektor ili Senat predlože Etičkom povjerenstvu da ponovno provede cijeli postupak ili samo njegov dio, Etičko povjerenstvo provest će dodatna istraživanja sukladno zahtjevima i uputama rektora i Senata.

Članak 31.

Etičko povjerenstvo djeluje neovisno i samostalno u obavljanju poslova iz svojega djelokruga i u postupku utvrđivanja povreda Kodeksa.

U obavljanju poslova iz svojega djelokruga Etičko povjerenstvo može zatražiti stručnu pomoć odgovarajućih znanstvenih i stručnih osoba ili institucija.

Etičko povjerenstvo poštovat će u postupku utvrđivanja povrede Kodeksa načelo tajnosti i štiti dostojanstvo svih osoba u postupku.

Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o radu kojim će se utvrditi način rada i druga pitanja važna za obavljanje poslova u njegovu djelokrugu.

Članak 32.

Ako nastavnik nije siguran je li određena situacija ili neki događaj u skladu s Kodeksom, dužan je savjetovati se s Etičkim povjerenstvom.

Nastavnik koji uoči da njegov kolega krši etička načela profesionalnoga ponašanja, dužan ga je na to upozoriti i na neformalan način pokušati pomoći u razrješenju problema.

Ako se očito kršenje Kodeksa ni na koji način ne može razriješiti kolegijalno i neformalno, nastavnik je dužan to prijaviti.

Nastavnik se ne smije baviti prijavama koje imaju za cilj nekoga povrijediti ili poniziti, a ne zaštititi struku.

Nastavnik je dužan surađivati s Etičkim povjerenstvom u nadzoru i promidžbi etičkih pitanja.

VIII. Završne odredbe

Članak 33.

Poštovanje odredba Kodeksa obvezatno je za sve nastavnike.

Nastavnik je dužan odbiti svaku stručnu radnju koja je u suprotnosti s Kodeksom, Etičko povjerenstvo mu je dužno u tomu pomoći svojim ugledom i pravnim sredstvima, ako se za to ukaže potreba.

Članak 34.

Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Sveučilišta.

U Dubrovniku, 5. prosinca 2006.

R e k t o r:

prof. dr. sc. Mateo Milković

Službena zabilježba:

Kodeks je objavljen 6. prosinca 2006. na oglasnoj ploči Sveučilišta u Dubrovniku.

U skladu s člankom 34. stupio je na snagu 14. prosinca 2006.

Glavni tajnik:

Dalibor Ivušić, dipl. iur.